

FIȘA DISCIPLINEI

AN UNIVERSITAR

2025-2026

1. DATE DESPRE PROGRAM

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN CRAIOVA
1.2 Facultatea	ASISTENȚĂ MEDICALĂ
1.3 Departamentul	2
1.4 Domeniul de studii	SĂNĂTATE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ

2. DATE DESPRE DISCIPLINĂ

2.1 Denumirea disciplinei	FIZIOPATOLOGIE						
2.2. Codul disciplinei	ND1204						
2.3 Titularul activităților de curs	Moise Gianina Cristiana						
2.4 Titularul activităților de seminar	Moise Gianina Cristiana						
2.5. Gradul didactic	DR.						
2.6. Încadrarea (norma de bază/asociat)	Asociat						
2.7. Anul de studiu	I	2.8. Semestrul	II	2.9. Tipul disciplinei (conținut)	DF	2.10. Regimul disciplinei (obligativitate)	DOB

3. TIMPUL TOTAL ESTIMAT (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.3 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
3.7 Examinări	2				
3.8 Total ore studiu individual	30				
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat					-
Alte activități...consultații, cercuri studentesti					2
3.9 Total ore pe semestru (1 credit=30 ore)	60				
3.10 Numărul de credite	2				

4. PRECONDIȚII (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studentii trebuie să aibă cunoștințe solide de Fiziologie, anatomie, biochimie, biofizică, biologie celulară
4.2 de competențe	Studentii trebuie să aibă capacitatea de a utiliza corect terminologia științifică și medicală; Studentii trebuie să dețină aptitudini de analiză și sinteză; Studentii trebuie să dețină competențe de învățare autonomă și colaborativă; Studentii trebuie să dețină aptitudini de comunicare și lucru în echipă. Studentii trebuie să dețină abilități de utilizare a tehnologiei informației.

5. CONDIȚII (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs cu mijloace de proiectare / mediu online.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala de lucrări practice / mediu online.

6. COMPETENȚELE SPECIFICE ACUMULATE

COMPETENȚE PROFESIONALE	- CP1 - Să știe să definească starea de normalitate și să identifice orice abatere de la statusul fiziologic - CP2 - Să abordeze problemele de sănătate/boală în relație directă cu condițiile sociale și economice ale comunității și realizarea unei baze solide de noțiuni ce vizează atât normalul cât și patologicul, un punct de plecare pentru o conduită corectă în practica medicală
-------------------------	--

COMPETENȚE TRANSVERSALE	CT1. Autonomie și responsabilitate - dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice, care să permită studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, înțelegători în fața suferinței, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității - să cunoască, să respecte și să contribuie la dezvoltarea valorilor morale și a eticii profesionale - să învețe să recunoască o problemă atunci când se ivește și să ofere soluții responsabile pentru rezolvarea ei
	CT2 Interacțiune socială; - dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice, care să permită studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, înțelegători în fața suferinței, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității - să cunoască, să respecte și să contribuie la dezvoltarea valorilor morale și a eticii profesionale - să învețe să recunoască o problemă atunci când se ivește și să ofere soluții responsabile pentru rezolvarea ei
	CT3 Dezvoltare personală și profesional - să aibă deschiderea către învățarea pe tot parcursul vieții - să conștientizeze necesitatea studiului individual ca bază a autonomiei personale și a dezvoltării profesionale - să valorifice optim și creativ propriul potențial în activitățile colective - să știe să utilizeze tehnologia informației și comunicării

7. 1 OBIECTIVELE DISCIPLINEI (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei - Obiectivul disciplinei de Fiziopatologie este de a oferi studenților din anul I, suportul informational și logistic necesar pentru a înțelege și a putea explica mecanismele fiziopatologice generale și a mecanismelor specifice ale bolilor. - Dorim să insuflăm studenților respect pentru inteligența și complexitatea mecanismelor fiziopatologice, apreciere pentru frumusețea corpului uman și curiozitatea de a cerceta dezechilibrul mecanismelor fiziologice care stau la baza stării de boală.
Obiectivele specifice - Prin curricula adaptată la standardele europene de calitate, prin metodele de predare și de evaluare utilizate, prin implicarea studenților în activități de cercetare și de evaluare a pacienților, disciplina de Fiziopatologie urmărește să formeze aptitudini cognitive, deprinderi și atitudini care să stea la baza oricărui act medical preventiv, de diagnostic, curativ sau recuperator. - La finalizarea disciplinei studentul(a) va fi capabil(ă) să-și însușească: ABILITĂȚILE COGNITIVE, care le vor permite: - să cunoască și să înțeleagă mecanismele fiziopatologice generale care stau la baza dieteticii - să evalueze comparativ fenomenele normale și cele patologice - să-și însușească noțiuni legate de mecanismele unor boli reprezentative pentru fiecare aparat în parte. - să înțeleagă implicarea nutriției în producerea bolilor, bolile de comportament alimentar, obezitatea, denutriția, inflamația acută și cronică - să înțeleagă implicarea nutriției în cancerogeneză. - să înțeleagă aprofundat mecanismele specifice ale bolilor de metabolism și nutriție: bolile metabolismului proteic, glucidic și lipidic, ateroscleroza - să înțeleagă implicarea nutriției în ischemia coronariană, hipertensiunea arterială, bolile renale, bolile tractului digestiv și în anemii. DEPRINDERI PRACTICE, care le vor permite: - să organizeze efectuarea lucrării practice: să formeze o echipă, să împartă sarcinile, să colaboreze, să comunice cerințele, să pregătească materialele, să urmărească un protocol dat, să înregistreze rezultatele, să comunice rezultatele, să le discute în echipă; - să utilizeze materialul didactic și aparatura specifică din laboratorul de Fiziopatologie; - să își dezvolte abilități în folosirea tehnicilor de laborator folosite pentru diagnosticul bolilor de nutriție, metabolice, cardiovasculare și renale. ATITUDINI, care le vor permite: - să fie deschiși spre dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice, care să permită studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, înțelegători în fața suferinței, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității; - să cunoască, să respecte și să contribuie la dezvoltarea valorilor morale și a eticii profesionale; - să învețe să recunoască o problemă atunci când se ivește și să ofere soluții responsabile pentru rezolvarea ei. - să recunoască și să aibă respect pentru diversitate și multiculturalitate; - să aibă sau să învețe să-și dezvolte abilitățile de lucru în echipă; - să comunice oral și în scris cerințele, modalitatea de lucru, rezultatele obținute, să se consulte cu echipa; - să se implice în acțiuni de voluntariat, să cunoască problemele esențiale ale comunității. - să aibă deschiderea către învățarea pe tot parcursul vieții,

- să conștientizeze necesitatea studiului individual ca bază a autonomiei personale și a dezvoltării profesionale;
- să valorifice optim și creativ propriul potențial în activitățile colective;
- să știe să utilizeze tehnologia informației și comunicării;
- să aibă inițiativă, să se implice în activitățile educative și științifice ale disciplinei.

7.2. REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

Cunoștințe

- **Describe** mecanismele fiziopatologice ale bolilor nutriționale și tulburărilor metabolismului proteic, glucidic și lipidic.
- **Identifică** mecanismele fiziopatologice implicate în răspunsul local la agresiune: inflamația acută și cronică.
- **Describe** fiziopatologia organelor și sistemelor: cardiovascular, digestiv, rinichi, ficat, pancreas, țesut adipos.
- **Identifică** mecanismele fiziopatologice ale bolilor endocrine: diabet zaharat, obezitate, sindrom metabolic, hipoglicemii.
- **Describe** implicarea nutriției în producerea bolilor, bolile de comportament alimentar, obezitatea, denutriția, inflamația acută și cronică, precum și implicarea nutriției în cancerogeneza.
- **Sumarizează** interdependența mecanismelor fiziopatologice și complicațiile principale ale bolilor cronice.
- **Sumarizează** principalele teste de diagnostic și rolul lor în evidențierea tulburărilor metabolice.

Aptitudini

- **Demonstrează capacitatea de a interpreta corect** noțiuni fundamentale privind mecanismele generale de producere a bolilor.
- **Demonstrează capacitatea de a aplica** aceste noțiuni în analiza și înțelegerea răspunsului organismului la agresiuni patologice.
- **Aplică** cunoștințele dobândite pentru a explica apariția și evoluția principalelor boli conectate cu nutriția.
- **Integrează** informațiile teoretice pentru a evalua mecanismele fiziopatologice și interdependența sistemelor organismului.

Responsabilitate și autonomie

- **Evaluează** noțiuni fundamentale și metodele de investigare a funcțiilor biologice.
- **Ilustrează** aplicarea cunoștințelor în analiza mecanismelor generale de producere a bolilor.
- **Integrează** informațiile teoretice și practice pentru a formula concluzii argumentate privind fiziopatologia bolilor.
- **Asumă** responsabilitatea interpretării și utilizării corecte a datelor în contextul profesional

8. CONȚINUTURI

8.1 Curs (unități de conținut)	Nr. ore
1. Definirea noțiunii de normal și boală. Nutriția în producerea bolilor	1
2. Fiziopatologia anemiilor prin carente nutriționale.	1
3. Patogenia generală a bolilor. Răspunsul local la agresiune: inflamația acută și cronică.	1
4. Termoreglarea. Cancerogeneza.	1
5. Fiziopatologia metabolismului proteic	1
6. Fiziopatologia subnutriției protein-calorice.	1
7. Fiziopatologia diabetului zaharat și a complicațiilor.	1
8. Fiziopatologia țesutului adipos: obezitatea și sindromul metabolic. Fiziopatologia hipoglicemiilor.	1
9. Fiziopatologia metabolismului lipidic și a aterosclerozei.	1
10. Fiziopatologia cardiopatiei ischemice.	1
11. Fiziopatologia hipertensiunii arteriale.	1
12. Fiziopatologia bolii cronice de rinichi.	1
13. Fiziopatologia gastritelor și ulcerului gastroduodenal. Fiziopatologia malabsorbției.	1
14. Fiziopatologia pancreatitelor. Fiziopatologia insuficienței hepatice	1
BIBLIOGRAFIE	
1. Pathophysiology, 8th Edition, The Biologic Basis for Disease in Adults and Children, Kathryn L. McCance & Sue E. Huether, Ed. Elsevier, 2018 2. ISE Pathophysiology of Disease: An Introduction to Clinical Medicine 8E, Hammer, Ed. McGraw-Hill, 2019 3. Color Atlas of Pathophysiology, 3rd edition, Stefan Sibernagl, Florian Lang, Ed. Thieme, 2016 4. Pathophysiology, Step by step study guide for Nursing & NP Students, Albert Nolan PhD, 2020 5. Porth's Pathophysiology, Concepts of Altered Health States, Tommie L Norris and Rupa Lalchandani, Ed. Wolters Kluwer Health, 2019 6. Pathophysiology, Lee-Allen C. Copstead-Kirkhorn Jacquelyn L. Banasik, Ed. Elsevier Books, 2018 7. Understanding Pathophysiology by Huether & McCance, 7th Edition, Ed. Elsevier, 2019 8. Advanced Physiology and Pathophysiology, Nancy Tkacs, Linda Herrmann, Randall Johnson, Ed. Springer Publishing Company, 2020	

8.2 Lucrări practice (subiecte/teme)	Nr. ore
1. Introducere în fiziopatologia practică	1
2. Bolile prin deficite nutriționale. Anemiile carentiale – teste de diagnostic	1
3. Răspunsul la o agresiune locală. Inflamația acută și cronică– teste de diagnostic	1
4. Tulburările metabolismului proteic – teste de diagnostic. Bolile stării de denutriție: teste de diagnostic	1
5. Tulburările metabolismului glucidic: teste de diagnostic	1
6. Tulburările metabolismului lipidic: teste de diagnostic	1
7. Bolile produse de adipozitate– teste de diagnostic	1
8. Bolile cardiovasculare: infarct de miocard– teste de diagnostic	1
9. Patologia esofagului, stomacului și a duodenului - teste de diagnostic	1
10. Patologia intestinului și pancreasului– teste de diagnostic	1
11. Fiziopatologia intestinului și teste de diagnostic Fiziopatologia pancreasului – teste de diagnostic	1
12. Patologia ficatului și căilor biliare – teste de diagnostic	1
13. Bolile renale - teste de diagnostic	1
14. Tulburarea echilibrului hidroelectrolitic și acidobazic – teste de diagnostic	1
BIBLIOGRAFIE	
1. Pathophysiology, 8th Edition, The Biologic Basis for Disease in Adults and Children, Kathryn L. McCance & Sue E. Huether, Ed. Elsevier, 2018 2. ISE Pathophysiology of Disease: An Introduction to Clinical Medicine 8E, Hammer, Ed. McGraw-Hill, 2019 3. Color Atlas of Pathophysiology, 3rd edition, Stefan Sibernagl, Florian Lang, Ed. Thieme, 2016 4. Pathophysiology, Step by step study guide for Nursing & NP Students, Albert Nolan PhD, 2020 5. Porth's Pathophysiology, Concepts of Altered Health States, Tommie L Norris and Rupa Lalchandani, Ed. Wolters Kluwer Health, 2019 6. Pathophysiology, Lee-Ellen C. Copstead-Kirkhorn Jacquelyn L. Banasik, Ed. Elsevier Books, 2018 7. Understanding Pathophysiology by Huether & McCance, 7th Edition, Ed. Elsevier, 2019 8. Advanced Physiology and Pathophysiology, Nancy Tkacs, Linda Herrmann, Randall Johnson, Ed. Springer Publishing Company, 2020	

9. COROBORAREA CONȚINUTURILOR DISCIPLINEI CU AȘTEPTĂRILE REPREZENTANȚILOR COMUNITĂȚII EPISTEMICE, ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE ȘI ANGAJATORI REPREZENTATIVI DIN DOMENIUL AFERENT PROGRAMULUI

- Disciplina de Fiziopatologie este o disciplină fundamentală, obligatorie pentru ca un student să devină nutritionist sau dietetician
- Cunoștințele, deprinderile practice și atitudinile învățate la această disciplină ofera baza de studiu pentru procesele patologice care vor fi detaliate la alte discipline și constituie fundamentul pentru înțelegerea și învățarea oricărui act medical preventiv, de diagnostic, curativ sau recuperator.

10. REPERE METODOLOGICE

Forme de activitate	Tehnici de predare / învățare, materiale, resurse: expunere, curs interactiv, lucru în grup, învățare prin probleme/proiecte, înregistrări audio-video etc.
Curs	În cazul apariției unor situații speciale (stări de alertă, stări de urgență, alte tipuri de situații care limitează prezența fizică a persoanelor) activitatea se poate desfășura online folosind platforme informatice agreeate de către facultate/universitate. Procesul de educație online va fi adaptat corespunzător pentru a asigura îndeplinirea tuturor obiectivelor prevăzute în fișa disciplinei.
Lucrari practice	Se folosesc următoarele metode combinate: prelegerea, dezbateră, problematizarea.
Studiu individual	Pentru varianta online: prelegerea, dezbateră, problematizarea pe baza materialelor furnizate anticipat.

11. PROGRAM DE RECUPERARE					
	Nr. absențe care se pot recupera	Locul desfășurării	Perioada	Responsabil	Programarea temelor
Recuperări absențe	2	Laboratorul de fiziologie/mediu online.	Ultima săptămână a semestrului	Titular curs	Conform orarului de la disciplină
Program de consultații	1 oră/ săptămână	Laboratorul de fiziologie/mediu online	Săptămânal	Titular curs	Tema din săptămână respectivă
Program pentru studenții slab pregătiți	1 oră/ săptămână	Laboratorul de fiziologie/mediu online	Săptămânal	Titular curs	Conform situației fiecărui student Tema din săptămână respectivă

12. EVALUARE			
Tip de activitate	Forme de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Evaluare formativă prin eseuri, proiecte și sondaj în timpul semestrului Sumativă în timpul examenului	Examen tip descriptive +grilă/ sistem grilă cu ajutorul platformei informatice în varianta online.	60%
Lucrări practice	Evaluare formativă prin lucrări de control tip grilă sau/și descriptive, proiecte, sondaj în timpul semestrului. Evaluare periodică în timpul semestrului, Sumativă în timpul examenului.	Examen tip demonstrație, descriere sau grilă / cu ajutorul platformei video în varianta online.	20%
Verificările periodice	O evaluare a cunoștințelor de etapă de tip sumativ	Test oral cu verificarea cunoștințelor din materia de curs si lp	15%
Evaluare activității individuale			5%
Standard minim de performanță			Minimum 50% la fiecare componentă a evaluării
• Describe noțiunile de normal și boală și rolul nutriției în apariția bolilor. • Identifică mecanismele fiziopatologice principale: tulburări de metabolism proteic, glucidic și lipidic. • Describe răspunsul local la agresiune: inflamația acută și cronică. • Describe fiziopatologia organelor și sistemelor: cardiovascular, digestiv, rinichi, ficat, pancreas, țesut adipos. • Identifică mecanismele fiziopatologice ale bolilor endocrine: diabet, obezitate, sindrom metabolic, hipoglicemii. • Sumarizează principalele teste de diagnostic utilizate pentru evidențierea tulburărilor fiziopatologice.			
13. PROGRAME DE ORIENTARE SI CONSILIERE PROFESIONALĂ			
Programe de orientare și consiliere profesională (2 ore/lună)			
Programare ore	Locul desfășurării		Responsabil
Ultima zi de vineri a fiecărei luni	Laboratorul de Fiziopatologie/mediu online		Titularul de curs

Data avizării în departament: 12.09.2025

**Director de departament,
Prof. univ. Dr. Eugen
OSIAC**

**Coordonator program de studii,
Prof. univ. Dr. Dana-Maria
ALBULESCU**

**Responsabil disciplină,
Prof. univ dr. Veronica
SFREDEL**